

Příloha k protokolu o SZZ č.

Vysoká škola: Jihočeská univerzita v Č. Budějovicích,
Pedagogická fakulta

Katedra: biologie

Datum odevzdání posudku: 7. 7. 2016

Diplomant: Aneta Kolmanová

Aprobace: AJn-Přn

Recenzent diplomové práce:

doc. PaedDr. Radka Závodská, Ph.D.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Informovanost žáků 8. a 9. ročníků základních škol o chronických neinfekčních nemocech

Předložená práce obsahuje 86 stran textu, 1 přílohu a cituje 87 literárních pramenů.

Cílem diplomové práce Anety Kolmanové bylo zjistit, jaké znalosti mají žáci 8. a 9. ročníků základní školy o vybraných chronických neinfekčních nemocech a jak jsou informováni o možnostech prevence a rizikových faktorech.

V teoretické části diplomové práce autorka vysvětluje vybrané nemoci, které se označují jako tzv. civilizační (metabolický syndrom, obezita, kardiovaskulární onemocnění, diabetes mellitus, nádorová onemocnění, alergie), uvádí zásady prevence a stručně rovněž léčbu těchto nemocí. Charakteristika nemocí je doplněna počty lidí daným onemocněním trpících ve světě či v české republice. Uvedené počty však neilustrují současnou situaci, ale údaje o počtu lidí s obezitou ve vybraných zemích jsou z roku 2002 (str. 11), údaje o počtu lidí s nadváhou a obezitou v České republice z roku 2008 (str. 11), údaje o kardiovaskulárních nemocech jsou čerpány z literatury z roku 2009 (Špičková 2009, str. 16), podíl nemocí jako příčin úmrtí v Evropě podle literárního zdroje z roku 2006 (Cífková, 2006; str. 18). Mohla by autorka uvést aktuální počty lidí s nadváhou a obezitou, lidí nemocných cukrovkou v České republice? Jaké jsou aktuální údaje o příčinách úmrtí české populace? Mohla by autorka vysvětlit, jak působí antihistaminika (zmínka o nich je na str. 36, kde je uvedeno, že mají vliv na časnou i pozdní fázi alergické reakce).

Aneta Kolmanová vytvořila dotazník s 20 položkami, který byl zadán žákům 8. a 9. tříd na pěti základních školách. Celkem bylo vyhodnoceno 265 dotazníků. V metodice diplomové práce není uvedeno, zda byl dotazník nejdříve zadán zkušebně a následně vyhodnocen a upravován. Není popsáno, zda dotazník zadávala sama autorka či vyučující.

Výsledky jsou zpracovány tak, že u jednotlivých položek z dotazníku je uvedeno procentuální zastoupení jednotlivých odpovědí. Slovní popis je doplněn sloupcovými grafy, kde jsou zobrazeny odpovědi zvláště chlapců a dívek z 8. tříd a chlapců a dívek z 9. tříd. U položek 2 (příčiny civilizačních nemocí), 4 (výskyt nemocí v ČR), 18 (příčina rakoviny) jsou použity k ilustraci tzv. výsečové grafy, které působí nepřehledně vzhledem k tomu, že v tištěné podobě diplomové práce nelze snadno rozeznat tři odstíny modré, dva odstíny fialové, dva odstíny červené. Formulace zjištěných výsledků jsou někdy voleny nevhodně: např. na str. 57 „nejčastější odpovědí byla anorexie ve všech kategoriích. Toto tvrzení podporuje i tabulka XIV“. Str. 58 „... je zjevné, že podle žáků postihují kardiovaskulární choroby srdce a cévy „. Autorka používá spojení „názor žáků (např. na infarkt myokardu, na kardiovaskulární nemoci) je.. ..“ i tam, kde se jedná o znalostní položky. Počty správných odpovědí na řadu položek (např. kde se žáci dozvídají informace o nemocech, které nemoci patří mezi kardiovaskulární, která žláza s vnitřní sekrecí produkuje inzulin aj.) jsou hodnoceny z pohledu pohlaví respondentů a ročníku. Nikde není zohledněna škola a výuka na dané škole. Nesouvisely odpovědi spíše s tím, zda děvčata z 8. ročníku/ 9. ročníku, chlapci z 9. ročníku/8. ročníku navštěvovali určitou školu, učili se podle osnov dané školy, měli určitý počet hodin přírodopisu, výchovy ke zdraví apod.? Tyto důležité údaje nikde nejsou uvedeny a spíše by mohly vysvětlit zjištěné výsledky, než spekulativní, ničím nepodložené domněnky, které autorka uvádí v diskusi.

Diskuse je nejslabší částí diplomové práce. Jedná se o znovuuvedení zjištěných výsledků a pokusů o vysvětlení, které se ovšem nezakládají na konkrétních faktech, ale obecných úvahách.

Např. str. 79: „Předpokladem by mohlo být, že na prvním místě bude výchova ke zdraví, neboť tento předmět by se měl zaměřovat na osvětu..., ale faktem je, že ne na všech školách se tento předmět vyučuje, nebo se vyučuje pod jiným názvem“. Proč autorka nezjistila, jak je to s výukou tohoto předmětu na těch školách, kde prováděla průzkum?

Str. 79 „Pravděpodobně si žáci přeložili význam anglického termínu do češtiny a na základě toho znali správnou odpověď“. Nemohli se žáci pojem BMI naučit? Měli tento termín v osnovách, učebnicích?

Str. 80 „Žáci se o této problematice mohli dozvědět ve škole či na internetu“. Nezjistila si autorka před tím, než sestavila dotazník, jaká je náplň učiva přírodopisu v 8. a 9. ročníku vybraných škol? Žáci se o tom, že nemoci srdce a cév se nazývají kardiovaskulární nemoci, učí v přírodopisu. Stejně tak je v učivu přírodopisu probírán krevní tlak, (str. 81), infarkt, působení hormonu inzulinu. Není pravda, že se žáci s termínem inzulin ve výuce neseťkali, jak je uvedeno na str. 81. Pokud by bylo pravda, že na všech pěti školách skutečně pojem inzulin v souvislosti s cukrovkou, žáci v učivu zařazen neměli, je třeba to doložit odkazem na školní osnovy.

Autorka často zobecňuje výsledek svého šetření na znalosti žáků v celé republice a např. na str. 83 odvážně tvrdí, že „nejlepší znalosti v oblasti civilizačních chorob mají chlapci 9. tříd.“

V závěru své diplomové práce Aneta Kolmanová uvádí, že „celkové výsledky výzkumu jsou spíše neuspokojivé“. Co to znamená? Jaká jsou podle ní kritéria „uspokojivosti“ a „neuspokojivosti“?

Mohla by autorka práce vysvětlit, podle čeho určila předpokládaná procenta žáků, kteří správně odpovědí na dané otázky, jak je uvedeno ve stanovených hypotézách H1, H3, H4 a H5 ?

Po formální stránce je diplomová práce Anety Kolmanové zpracována na velmi dobré úrovni. Je správně členěna na jednotlivé kapitoly, literární zdroje jsou citovány správně, grafická úprava má odpovídající úroveň.

Závěr: Aneta Kolmanová splnila ve své diplomové práci vytčené cíle. Diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: velmi dobře

doc. PaedDr. Radka Závodská, Ph.D., v. r.
Podpis recenzenta diplomové práce

V Č. Budějovicích dne 7. 7. 2016

Stupeň klasifikace	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
--------------------	---------	-------------	-------	-----------